

POJAT LÄHTIVÄT MAAILMALLE: Onttoni Miikkali tulee seuraavassa numerossa jatkamaan viime numerosamme aloittamaansa Vienan matkakuvausta. Nyt pojat saapuvat Louheen. Kuin ihmeen kautta he pääsevät täpö-täyteen junaan, tsarin matruusien sotilaskuljetukseen. Saapuvat aKnnanlahten, joka v. 1916 elää »villin lännen» tapaista nousukautta.

KANTELE-LP on ilmestynyt. Tellervo Haikonen on perehtynyt tähän soittimeen melko perusteellisesti. Hän on karjalaista sukujuurta, mutta on syntynyt Valkeakoskella 1941. Kanteleensoitosta hän innostui kaksitoista vuotta myöhemmin ja nyt ensimmäinen levy on levytetty. Kysymyksessä on LP nimeltään »Sound Of Kantele». Korkeatasoinen levy omassa lajissaan.

KUNNIAMERKKIÄITEJÄ: karjalaisella heimokunnalla on ollut runsaasti lapsirikkaita perheitä ja kunnioitusta ansaitsevia äitejä. On tuntunut, että kunniamerkkijaossa heitä ei ole huomioitu. Tämän vuoden äitienpäivänä ilomme herätti se, että 16 merkintäajan joukossa oli 8 karjalaista, joista 3 ortodoksia.

Luettelemme heidät aakkosjärjestyksessä: Uljana Föönoff Sevettijärveltä. Hän on kolttia. Koltat ovat saaneet vahvoja vaikutteita vienankarjalaisilta, muun ohella uskonnon. Laskemme heidät heimokuntaamme. Anna Kinnari, o.s. Hallikainen, s. 15. 7. 1905 Raudussa, 10 lasta. Hilda Lempiäinen, o.s. Haltsonen, s. 2. 8. 1911 Uudellakirkolla, 13 lasta. Lilja Paija, o.s. Tolvonon, s. 9. 1. 1913 Kivennavalla, 11 lasta (4 omaa), Maria Peiponen, o.s. Homutta, s. 27. 7. 1913 Suojärvellä, 14 lasta, ainoa perhe, joka voi asettaa kaksikin omaa kyykkäjoukkuetta, Anna Purmonen, o.s. Karhapää, s. 23. 6. 1910 Iiomantsin Nehvonniemen kylässä, 9 lasta, Lydia Salmela, o.s. Kiiminki, s. 1. 6. 1916 Ruokolahdella, 11 lasta, Maria Suutarinen, o.s. Harmainen, s. 9. 11. 1911 Impilahden Ristojassa, 12 lasta.

MERKKIPÄIVIÄ

— 75 vuotta täytti runoilija Toivo Lyy piilopirtissään Juvan ja Puumalan rajamailloin 19. 4. 73. Hän on syntynyt rätälimestarin poikana Joensuussa. Tuli ylioppilaksi 1918. Opintomatkoja hän on tehnyt Saksaan, Itävaltaan, Ruotsiin, Tanskaan ja Italiaan. Muilta osin hän on Karjalan selkosten ja (Naantalint) Saaristomeren kasvatti ja ihailija, kalamies pikkuvarvasta myöten. Hänen julkaisiansa ovat runokokoelma Tuomivaaran tuolta puolen 1920, Lasia 1935, Kuin Hellaan heimot 1940, Rakeita 1944, Valittuja runoja 1946, Oodi kedon yrteille ja Oodi olympiasoihdulle. Lisäksi hän on tehnyt runsaasti suomenoksia, joista mainitsemme Nebelungeinlaulun.

Karjalan Sivistysseuran vuosijuhlasta lähetimme hänelle tervehdyksen ekonomi Heikki Klemolan kautta. Heimoletti Karjalaisen haastattelijalle hän on lausunut:

— Vieraat barbaarit oli kansain uhkana muinoin, nyt omat parrakkaat isänmaaltaan muureja murtaa...

— 97 vuotta täytti Jelena Kotanen, o.s. Iljin, 23. 5. 73 Riistavedellä. Hän on kotoisin Impilahdelta.

— 80 vuotta täytti Akulina Dolgonen, o.s. Rantsi, 6. 6. 73 Siilinjärvellä. Hän on kotoisin Salmista.

— 80 vuotta täytti Akulina Peiponen, o.s. Näivö, 12. 6. 73 Liperissä. Hän on kotoisin Suojärveltä.

— 80 vuotta täytti ent. laukkukauppias Mikko Kiviranta 23. 6. 73 aManingalla. Hän on kotoisin Uhtualta.

— 75 vuotta täytti Vasili Palokki 15. 6. 73 Rantasalmella. Hän on kotoisin Aunuksesta.

— 75 vuotta täytti Juho Dianoff 23. 6. 73 Keitelelen Kivimäeltä. Hän on kotoisin Aunuksen Mäntyselästä.

— 75 vuotta täytti ent. liikemies Pekka Jukola 29. 1. 73 Kuopiossa. Hänen 75. nimipäivänsä oli Petrunpäivänä 29. 6. 73. Hän on seitsemän »mundieran» karjalaisia veteraaneja, syntynyt Mäntyselän pitäjän Hokanmäen kylässä.

Anni Homanen

— 70 vuotta täytti Anni Homanen 29. 5. 73 Iiomantsissa. Karjalassa oli Homasia laajalla alueella. Anni on Repolan Homasia. Hän on tietoisesti vaalinut heimonsa vanhoja perinteitä. Vuonna 1963 hänet kutsuttiin Hattuvaaran Petrunpäivän praasniekkaan laulajaksi. Silloin hänessä puhkesi laulajan veri. Hän esiintyi yksityisissä tilaisuuksissa ja yleisöjuhlissa. Hän esitti vanhoja karjalaismurteisia lauluja alkukielellä apeutuen tai iloiten laulun sanoman mukaan. Hän olennaisesti vaikutti tunnetun Tsidžoi-kuoron syntymiseen. Runonlaulajan Pirtti on saanut hänestä oivan esiintyjän ja elävöittäjän. Merkkipäivänään hän lausui:

— Voi kun pääsisin kerran käymään Repolaan. Sen hiekkarannoilla voisin laulaa niin, jotta järvet ja metsät kaikuisivat.

Toivomme, että Annin unelma täytyisi. Eihän Repolaan ole Iiomantsista kuin muutama kilometri... Etykissä puhutaan vapaasta liikkumisesta niin kauniisti... Karjalaiset rakastavat menetettyä kotiseutua. Eihän se ole synti...

— 60 vuotta täytti 11. 6. Suomen Maaseudun Puolueen puheenjohtaja, lakitieteen lisensiaatti, kansanedustaja Veikko Vennamo Helsingissä. Hän on syntynyt Jaakkimassa sekä toiminut kansanedustajana 1945—1962 ja uudelleen vuodesta 1966. Toisena valtiovarainministerinä hän oli 1954—1956.

— 80 vuotta täytti 8. 6. 73 Feodor Porokoski Helsingissä. Hän on syntynyt Aunuksessa, Mäntyselän pitäjän Pyhäniemen kylässä, Pälläjärven tuntumassa. Hän aloitti kauppauransa Petroskoissa ja Sellin kylässä. Suoritti asevelvollisuutensa Tsaarin Henkivartiokaartin Krenatöörirykmentissä (Leibgvariji Grenaderskii Polk). Otti osaa I. maailmansotaan ja Aunuksen kansannousuun. Siirtyttyään Suomeen v. 1924 perusti oman kaupan Viipuriin, v. 1928 osti kaupan Sotkamosta, josta v. 1930 siirtyi Ensoon. V. 1940 hän siirtyi kauppiaksi Kemiin, täältä v. 1948 Auran ja v. 1954 Helsinkiin. V. 1964 hän siirtyi eläkkeelle. Heimoaisat ovat olleet aina hänen sydäntään lähellä. Hänen harrastuksistaan ovat päällimmäisinä arvo- kirjallisuuden lukeminen ja kyykkäpeli. Vielä tänään hän on Seurasaaren kyykkääjien ikämiesten lyömätön mestari.

Hänen sisimpänä toiveena oli tehdä merkkipäivänään matka synnyinseudulle. Yksi nuoruuden tuttavista lähetti viisumia varten tarvittavan kutsunkin, mutta hitaita olivat herrojen toimet tsaarin aikana ja ovat edelleenkin. Hänen piti tyytyä Porvoon matkaan. Hyvä sekin oli.

Hän on esittänyt Karjalan Sivistysseuralle myötätuntoa monella eri tavalla.

Karjalan Sivistysseuran johtokunta esittää Sinulle Heikki näin post festum karjalaisen tervehdysten.

Seurasaaren kyykkäveljet puristavat hengessä kättäsi. Kentällä tavataan.

— 60 vuotta täytti Kyllikki Wikström, o.s. Hämäläinen 28. 5. 73 Helsingissä. Hän on eteläkarjalainen, viipurilainen, mutta tuntee hyvin muutakin karjalaisuutta aina aunukselaisuutta myöten. Hän on antanut koko tarmonsa karjalaisen kulttuuriperinteen hyväksi toimimalla aktiivisesti Karjalan Nuorissa, Etelä-Karjalan Nuorisoseurassa, sen tukisäätiössä ja seuran äänenkannattajassa Karjalan Aamu-aikakauslehdessä ollen tällä hetkellä sen päätoimittajana. Toimittaja Paavo Montonen on antanut hänestä hyvän kuvauksen lehtemme joulunumerossa 1972.

Mainitsemme vielä, että Karjalaisten Yhteisöjen valtuuskunta otti neljä vuotta sitten ohjelmaan karjalaisen kulttuuriviikon järjestämisen. Alkuajatus ja sen peruspääpiirteet tulivat Kyllikki Wikströmiltä. Myös ajatusta eteenpäin vietäessä Kyllikki teki voitavansa. Merkkipäivän aattopäivänä heimolehti Karjalassa oli vähäinen viesti:

»Koska Luojan ei lopettanut elämäni viimeisimmän vakavan sairauskohtauksen saatua, katson velvollisuudeksi kiittää Häntä ja vastaanottaa ystäviäni yllämainittuna päivänä.»

Karjalaisten Yhteisöjen valtuuskunnan puolesta hänelle

ojesivat kukkakimpun puheenjohtaja Matti Tapiolinna, hallituksen jäsenet Toini Rihlas, Aili Simonsuuri ja Boris Karpela. Seuramme puolesta hän sai kirjalahjan.

— 65 vuotta täytti Karhu-Koplan isän Ville Karhu kotitalallaan Nurmeksen tuntumassa 5. 3. -73. Kuvassa yllä olivat saapuvilla vaimo, viisi poikaa, tytär, täysi peritti karhuja »da kuda kedä lähembäisie sugulaisie». Itse i primitikua.

— 70 vuotta täyttää opettaja Outi Jyrälä, o.s. Nissinen, 29. 7. 73 Maaningan kirkonkylässä. Hän on syntynyt Salmassa.

RUOTSISSA:

— 70 vuotta täytti Nikolai Mutaniemi 1. 5. 73 Kolsvassa. Hän on syntynyt Kotkattjärvellä.

— 70 vuotta täytti Klaudia Saikoff 18. 5. 73 Filipstadissa. Hän on syntynyt Tunkualla.

— 60 vuotta täyttää 13. 9. 73 Martta Jehkimäinen Borásissa. Hän on syntynyt Perniössä. Hän ottaa aktiivisesti osaa karjalaisten sekä tilistaiseuran toimintaan.

— 168 vuotta täytti 22. 5. 73 Shirali Muslimov Azerbaidzhanissa. Neuvostoliitossa. Hän asuu korkealla Kaukasian vuoristossa. Neuvostoliitteen mukaan hän on vuoristossa, säännöllinen työ, valioruoka, joka käsittää vihanneksia, juustoa, maltoa hunajaa... jälkeläisiä on yli 200. Se on Muslimovin »pataljoona». Valmo Hatuna on 107-vuotias. Hiljattain he viettivät platina- eli 75-vuotishääpäivää. Naapureilta, jotka laskeutuvat vuorilta, hän ensimmäisen kerran kuuli vallankumouksesta ja Leninistä ja siitä, että azerbaidzhanilaisilla on voimakas ja luotettava veli — Venäjä. Kotikyläläiset ovat neljä kertaa valinneet hänet edustajaksi kyläneuvostoon. Ja tälläkin kertaa he ovat nimenneet hänet ehdokaakseen...

TUONILMAISIHIN OVAT SIIRTYNEET:

— Maria Apronen, o.s. Siikanen, kuoli 22. 3. 73 Kiljavan sairaalassa. Hän oli syntynyt 15. 2. 1890 Uhtuan Jyvälahdessa. Kaipaamaan jäi tytär perheineen.

— Viljo Koskinen kuoli 2. 3. 73 Saarijärvellä. Hän oli syntynyt Itä-Karjalassa 18. 2. 1910.

— Anna Ojantie, o.s. Kulakoff, kuoli 15. 12. 72 Siilinjärvellä. Hän oli syntynyt Aunuksen Rajakonnassa 28. 5. 1905.

Kyykkä

HARVINAINEN KYKKÄKUVA

Ylläolevan kuvaharvinaisuuden omistaa Kaija Remsu Helsingissä. Kuvan on ottanut ennen 1. maailmansotaa v. 1912 (1913) Antti Keränen. Kuva todistaa, että vieraalaiset kaupparmiehet toivat perinteensä uusille asuinsijoille. Tämä kuva on otettu Rovaniemen maalaiskunnassa, Sinetässä. Kyseessä on »palkintojen jako»; hä-

— Kansakoulunopettaja Antti Huurto kuoli 5. 6. Helsingissä. Hän syntyi 29. 11. 1888 Hatsinassa Inkerissä. Kansakoulunopettajana hän toimi Inkerissä Vuoleella ja Miikkulaisissa. Siirryttyään v. 1919 Suomeen ja täydennettyään opintojaan Jyväskylän seminaarissa hän toimi opettajana ensin Impilahden Pitkässäarannassa sekä vuosina 1925—39 Kanneljärvellä Karjalan Kannaksella. Sotien jälkeen hän oli opettajana Jurvassa, Siikaisissa ja Merikarvialla, josta hän siirtyi eläkkeelle 1955.

Antti Huurto toimi useissa luottamustehtävissä. Inkerin olojen tuntijana ja virkeänä muistelijana hän avusti mm. Inkeriläisten Viestiä.

— Timo Ristiniemi kuoli Enossa 21. 5. 73. Hän oli syntynyt Wienassa 13. 4. 1900.

— Johtaja Nikolai Rovamo, seuramme aineisjäsen, kuoli 5. 4. 73 Varkaudessa. Hän oli syntynyt Repolassa 23. 7. 1893 ja olisi voinut ensi kuussa miettiä 80-vuotispäiväänsä.

— Maria Mönntinen, o.s. Koukkunen, kuoli 29. 4. 73 P.K:n keskussairaalassa. Hän oli tyntynyt Suojärvellä 25. 3. 1887.

Ilja Bogdanoff kuoli 10. 4. 73 Lieksassa. Hän oli syntynyt Rukajärvellä 20. 6. 1906.

— Opettaja aMija Vanhatalo kuoli Lahdessa 2. 6. 73. Hän oli syntynyt Salmassa 24. 3. 1888.

— Natalia Votkin, o.s. Tihanov, kuoli Joensuussa 30. 4. 73. Hän oli syntynyt Suistamolla 26. 8. 1892.

— Aleksi Burtseff kuoli P.K:n keskussairaalassa 3. 6. 73 Hän oli syntynyt Suojärvellä 15. 7. 1906. Burtsanimisiä sukuja asui ennen vanhaan molemmiin puolin valtakunnan rajaa Suojärvellä, Salmassa, Säämäjärvellä jne.

vinnyt alentuu ratsuksi ja voittaja ratsuna »ottaa selät». Seremonia tapahtuu maantiellä. Ratsuna oli selänantajana on vienankarjalainen Otto Louhikoski ja ratsuna eli selänottajana on kauppias K. L. Remsu, joka oli kotoisin Uhtualta. Tytöistä kolmas vasemmalta on tämän kuvan omistaja.

YLEISRADIO otti vihdoin kyykän ohjelmaansa. Lauan-taina 5. 6. 73 kuultiin »kesäkanava»-lähetyksessä samana päivänä Seurasaarella mieskohtaisten kesäkuun kilpailujen aikana tehty nauhoite. Boris Karpela selosti lyhyessä puheenvuorossa pelin perinteitä, Kosti Pamilo kyykän nykytilannetta ja Aleksi Karhu kyykän luonnetta pelaajan kannalta katsottuna.

Kiitämme toimittaja Kirsti Penttistä aloitteesta ja Marjatta Le Louarne'ia (lausutaan Leluaarn, Marjatta on naimisissa ranskalaisen miehen kanssa) saapumisesta Seurasaareen.

Kyykkäveljet tuntevat hyvin esiintyjien sanomat vanhastaan. Uutta lienee Kostin lauseessa se, että kyykän lanneliike auttaa naista helpompaan synnytykseen. Aleksi pakisi »omal kielellä» eli vahvalla suojärveläismurteella. Marjatta oli ihastunut Seurasaaren luontoon ja ihmetteli, että television miehet eivät ole löytäneet kyykkäkenttää.

KILPAILUKALENTERI:

— Pielavedellä Valassinpäivän kisat. Kyykkäjoukkueiden karsinnat alkavat lauantaina 21. 7. 73 klo 11. Kyykän finaaliottelu on sunnuntaina klo 13.

— Ilomantsissa Iljanpäivänä 20. 7. 73 pelattaneen kyykkää vakavasti ensimmäisen kerran.

— X mieskohtaiset mestaruuskisat pidetään Jyväskylässä 19. 8. 73. A-sarjaan pääsevät kesäkilpailuissa +15-tuloksen saavuttaneet (tai sitä paremmat), B-sarjaan osallistuvilta vaaditaan vähintään tulos +8 (= 8/14). Naisilla on mahdollisuus kamppailla Mikael Miikkolan kultakellosta, jonka hän lahjoitti Karjalan Sivistysseuralle.

— V Kekkoskisat pidetään Helsingissä 16. 9. 73. Tasavallan Presidentin pokaalia puolustaa viime vuoden voittaja Ent. Salmilaiset ry. 15 karjalaispiiriä voi lähettää mestarijoukkueensa tähän kilpailuun, samoin Helsingin piiri.

SEURASAARI:

— Harjoituspelit jatkuvat läpi koko vuoden tiistaisin ja torstaisin klo 17, lauantaisin ja sunnuntaisin klo 13 jälkeen. Esteitä sattuu harvoin.

— TAMPERE: Sorsapuistossa isketään kesällä tiistaisin ja torstaisin klo 18 ja sunnuntaisin klo 9.30 jälkeen Lisätietoja Toivo Viitaselta puh. 25061.

KARKKILA on tulossa kyykkään. Högforsin tehtaalla on »kyykkäryhmä». Asialla ovat seudun karjalaiset ja partiolaiset, kertoi puusorvaaja Veikko Vikberg.

KYYKKÄTERMI: Seurasaarella on ruvettu kutsumaan punaiseksi maalattua kyykkää, joka sääntöjen mukaan iskijän lyönnin ansiosta jää kyykkäneliön sivu- tai takarajalle papiksi — pursiaiseksi.